

Notitie inzake beëindiging handhavingsmoratorium wet DBA

Er is een nieuw concept bekend van de [wet Verduidelijking Beoordeling Arbeidsrelaties en Rechtsvermoeden \(VBAR\)](#). Deze wet moet het eenvoudiger maken om te beoordelen of iemand als zzp'er ingehuurd mag worden voor een opdracht. Voormalig minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) Karien van Gennip stuurde het concept [op 21 juni naar de Raad van State](#), de tekst is nu openbaar. Het wachten is op het advies van de Raad van State. De minister heeft vervolgens de vrijheid het concept weer aan te passen en ook de Kamer zal er weer over gaan spreken. Een en ander kan leiden tot wijzigingen en implementatie van deze wet wordt so wie so niet voorzien vóór 1 januari 2026. Vooralsnog biedt deze wet weinig soelaas.

Het is voor nu relevanter ons te richten op het beëindigen van het handhavingsmoratorium op de wet DBA.

De wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA) is bedoeld om schijnzelfstandigheid tegen te gaan en duidelijkheid te verschaffen over de arbeidsrelatie tussen opdrachtgevers en freelancers. Bij handhaving van deze wet kunnen de gevolgen voor werkgevers die veel freelancers inhuren aanzienlijk zijn.

In het kader van de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA) wordt schijnzelfstandigheid getoetst aan de hand van verschillende criteria die bepalen of er feitelijk sprake is van een dienstbetrekking in plaats van een zelfstandige opdracht. De belangrijkste criteria zijn:

1. Gezagsverhouding
  - Inhoud van de Arbeid: Er is sprake van gezag als de opdrachtgever bepaalt wat er moet gebeuren en hoe dit moet worden uitgevoerd.
  - Instructies en Begeleiding: Als de opdrachtgever instructies geeft over de uitvoering van het werk en toezicht houdt, duidt dit op een gezagsverhouding.
  - Arbeidstijden en -locatie: Als de opdrachtgever de werktijden en de werkplek bepaalt, wijst dit op een dienstbetrekking.

2. Persoonlijke Arbeid

- **Vervangbaarheid:** Als de freelancer zich niet mag laten vervangen door iemand anders en de arbeid persoonlijk moet verrichten, is dit een indicatie van een dienstbetrekking.
- **Integratie in het Bedrijf:** Wanneer de freelancer dezelfde werkzaamheden verricht als reguliere werknemers en functioneert binnen de structuur van het bedrijf, wijst dit op persoonlijke arbeid.

3. Loon

- **Periodieke Betalingen:** Als de freelancer een vast bedrag per periode ontvangt, zoals een maand of week, in plaats van per opdracht of prestatie, wijst dit op loon en daarmee op een dienstbetrekking.
- **Doorbetaling bij Ziekte en Vakantie:** Als de freelancer doorbetaald krijgt bij ziekte of tijdens vakantie, duidt dit op een dienstbetrekking.

4. Ondernemerschap

- **Risico's en Verantwoordelijkheden:** Een echte zelfstandige draagt ondernemersrisico's, zoals het risico op non-betaling door klanten, en is verantwoordelijk voor investeringen en bedrijfsvoering.
- **Meerdere Opdrachtgevers:** Een freelancer die werkt voor meerdere opdrachtgevers en afhankelijk is van meerdere inkomstenbronnen, toont meer kenmerken van ondernemerschap.
- **Eigen Bedrijfsvoering:** Zelfstandigen hebben vaak een eigen bedrijfsstructuur, inclusief inschrijving bij de Kamer van Koophandel, eigen facturatie, en gebruik van eigen materialen en middelen. Het zelf regelen van een arbeidsongeschiktheidsverzekering en het opbouwen van een pensioen is wenselijk.

Samenvatting

Bij de toetsing van schijnzelfstandigheid kijkt de Belastingdienst naar de werkelijke situatie op de werkvloer, en niet alleen naar de contractuele afspraken. Het gaat om de feitelijke verhouding tussen opdrachtgever en freelancer. Als er sprake is van een

gezagsverhouding, persoonlijke arbeid, periodieke loonbetalingen, en een gebrek aan ondernemerschapsskenmerken, dan kan de Belastingdienst concluderen dat er sprake is van een dienstbetrekking en daarmee schijnzelfstandigheid. Het is cruciaal voor opdrachtgevers en freelancers om deze criteria zorgvuldig te evalueren om de risico's op naheffingen en boetes te minimaliseren.

Gevolgen voor de leden van de AFN:

1. Herziening van Contracten

Werkgevers moeten de arbeidsrelatie met hun freelancers kritisch evalueren. Contracten moeten mogelijk worden herzien om te voldoen aan de criteria van de Wet DBA. Dit kan leiden tot administratieve lasten en juridische kosten.

2. Risico op Boetes en Nabetalingen

Als de Belastingdienst oordeelt dat een freelancer feitelijk in een dienstbetrekking werkt, kan dit leiden tot naheffingen van loonbelasting en sociale premies. Werkgevers riskeren bovendien boetes en rente over niet-betaalde belastingen.

3. Verhoging van Arbeidskosten

Als freelancers als werknemers worden aangemerkt, kunnen de arbeidskosten stijgen. Werkgevers moeten rekening houden met verplichtingen zoals vakantiegeld, doorbetaling bij ziekte, en premies voor sociale verzekeringen.

4. Inschakeling van Payrollbedrijven

Om risico's te mitigeren, kunnen werkgevers ervoor kiezen om freelancers via payrollbedrijven in te huren. Dit kan echter hogere kosten met zich meebrengen, aangezien payrollbedrijven een vergoeding vragen voor hun diensten.

5. Mogelijke Impact op Flexibiliteit

De inzet van freelancers biedt werkgevers vaak de benodigde flexibiliteit om op veranderende marktomstandigheden in te spelen. Bij strikte handhaving van de Wet DBA kan deze flexibiliteit afnemen, doordat meer freelancers als werknemers worden aangemerkt en vaste contracten moeten krijgen.

6. Beperking van Beschikbaarheid van Freelancers

Freelancers zelf kunnen terughoudend worden om opdrachten aan te nemen vanwege de onzekerheid over hun fiscale status. Dit kan de beschikbaarheid van hooggekwalficeerde freelancers verminderen en werkgevers dwingen naar alternatieven te zoeken.

Het is essentieel de leden zich goed voorbereiden en hun huidige arbeidsrelaties en contracten herzien om de risico's te minimaliseren. Dit vergt een strategische heroverweging van het personeelsbeleid en mogelijk het inschakelen van juridische en fiscale experts om compliant te blijven.

Stappen vanuit de AFN

Vanuit de AFN maken we ons ernstig zorgen over de uitvoerbaarheid van het handhaven van de wet DBA. De karakteristieken van ons werk vragen nu eenmaal om via freelancers piekbelasting op te vangen. Het faciliteren van grote evenementen is niet mogelijk zonder de inzet van freelancers.

Op 5 september 2024 is er in de Tweede Kamer een ronde tafelgesprek over het opheffen van het handhavingsmoratorium Wet deregulering DBA. Wij willen, samen met de NCP, voor het overleg een brief inbrengen die het standpunt van de media sector duidelijk maakt. Deze brief zullen we sturen aan de minister van Sociale Zaken. We liften hierbij mee op de lobby activiteiten van de NCP.

Met Peter Stutterheim van Match in Media een overleg gevoerd over de (on)mogelijkheden van een coöperatie model. Dit model zij mogelijk een oplossing zijn om via de coöperatie toch met freelancers te werken, maar e.e.a. leidt mogelijk tot kostenstijgingen, moet nog juridisch getoetst worden en het is maar de vraag of de freelancers zelf mee willen doen in een dergelijke constructie.

Met Jan Rein Hettinga is er meerdere malen overleg gevoerd waarbij erop is aangedrongen om ook vanuit de (georganiseerde) freelancers een geluid te laten horen.

NEP hanteert een modelcontract met hun freelancers. Het modelcontract kun je [hier](#) vinden.

De AFN houdt de situatie scherp in de gaten en zal haar leden blijven informeren over de laatste ontwikkelingen.

8-8-2024 GF